

भट्टिकाव्यं।

अभून्नृपो विबुधसखः परन्तपः श्रुतान्वितो दशरथ
इत्युदाहृतः। गुणैर्व्वरं भुवनहितच्छलेन यं सना
तनः पितरमुपागमत्स्वयं॥ १ ॥

अभूदिति भूतसामान्ये लुङ् भूत इत्यर्थः। अन्यथा राज्ञ ज०म०
श्चिरातीतत्वात्कवेः परोक्षत्वाच्च लिट् स्यात्। गातिस्थेति सिचो
लुक्। भूसुवेस्तिङीति गुणप्रतिषेधः। नयतेर्ङिच्चेति नयतेरौणादि
क च्छन् नरो मनुष्यास्तान् नृन् पातीति आतो ऽनुपसर्गे कः आतो
लोपः नृपो राजा अत्यन्तधर्मविजयित्वाद्देवराजस्य मित्रमासी
दित्याह विबुधसख इति विबुध्यन्त इति विबुधा देवास्तेषामपि प्र
धानत्वात्तच्चेगुपधलक्षणः कः सामान्यशब्दोऽपि देवेषु वर्तमानो
ऽप्यर्थवशाच्छक्रे प्रयुक्तस्तस्य सखेति राजाहः सखिभ्यष्टच् विबुधस
खः अनेन धर्मविजयित्वं दर्शयति विबुधसखत्वस्य धर्मकार्य
त्वात्। धर्माविस्मरणसुरलोकविजयिनश्च ये राजानस्तेषां धर्म
विजयी प्रधानं। परे शत्रवस्त्रिविधाः उक्तेदनीयोपपीडनीयकर्षणी
याः तत्र ये उपपीडनीयकर्षणीयास्तान्परांस्तापयतीति परन्तपः
द्विषत्परयोस्तापेरिति खच्। खचिह्रस्वः अरुर्द्विषदजन्तस्येति म्
नृप इत्यनेन स्वमण्डले वृत्तिराख्याता परन्तप इति परमण्डले।
श्रूयन्त इति श्रुतानि वेदादीनि तैरन्वितः संबद्धः ग्रन्थतोऽर्थतश्च